

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

за січень–листопад 2020 року

(повідомлення Головного управління статистики у Черкаській області)

Населення

Чисельність наявного населення в Черкаській області, за оцінкою, на 1 листопада 2020р. становила 1181,9 тис. осіб. Упродовж січня–жовтня 2020 р. чисельність наявного населення зменшилась на 10277 осіб.

Порівняно з січнем–жовтнем 2019р. обсяг природного скорочення збільшився на 33 особи.

Кількість живонароджених у січні–жовтні 2020р. становила 6028 осіб, померлих – 16096 осіб.

Доходи населення

У січні–листопаді 2020р. **розмір середньої номінальної заробітної плати** штатних працівників (дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 осіб і більше) порівняно з відповідним періодом 2019р. збільшився на 10,3% і становив 9633 грн.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися фінансова та страхова діяльність; державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування, а серед промислових видів діяльності – постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції; виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів, де заробітна плата перевищила середній показник по економіці в 1,3–2,3 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у виробництві електричного устаткування, поштової та кур'єрської діяльності, діяльності у сфері творчості, мистецтва та розваг і не перевищував 58% від середнього рівня по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. становив 107,5%.

Загальна сума заборгованості з виплати заробітної плати (дані наведено по юридичних особах та відокремлених підрозділах юридичних осіб із урахуванням цензу за кількістю найманих працівників) за період з початку 2020р. збільшилася на 30,3%, або на 13,8 млн.грн і на 1 грудня 2020р.

становила 59,3 млн.грн, що дорівнює 2,8% фонду оплати праці, нарахованого за листопад 2020р.

Серед видів економічної діяльності найвагоміше збільшення суми несплаченої заробітної плати відбулося у складському господарстві і допоміжній діяльності у сфері транспорту (на 5,7 млн.грн); сільському господарстві, мисливстві, лісовому господарстві та рибному господарстві (на 4,6 млн.грн); постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (на 945,8 тис.грн); виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (на 647,4 тис.грн); виробництві електричного устаткування (на 613,4 тис.грн). З початку року утворилась заборгованість у галузі водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 944,7 тис.грн та у виробництві комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – 615,5 тис.грн. При цьому зменшилась заборгованість у будівництві (на 803,7 тис.грн), добувній промисловості і розробленні кар'єрів (на 545,0 тис.грн), виробництві хімічних речовин і хімічної продукції (на 375,1 тис.грн).

Кількість працівників **економічно активних підприємств**, які вчасно не отримали заробітну плату на 1 грудня 2020р., становила 1,9 тис. осіб, або 0,9% від середньооблікової кількості штатних працівників, зайнятих в економіці. Кожному із зазначених працівників не сплачено в середньому 16,9 тис.грн, що в 1,7 раза перевищує середню заробітну плату за листопад 2020р.

Діяльність підприємств

Фінансовий результат до оподаткування великих та середніх підприємств Черкаської області (без виробничих сільськогосподарських підприємств) за січень–вересень 2020р. становив 3061,5 млн.грн збитку. За відповідний період попереднього року було отримано 4659,5 млн.грн прибутку.

Найкращого фінансового результату до оподаткування досягнуто в оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів – 253,5 млн.грн прибутку.

Понад третина підприємств допустила збитків на суму 5167,7 млн.грн, що по відношенню до аналогічного періоду 2019р. більше у 8,7 раза. Практично увесь обсяг збитків сформований у промисловості (95,8% від загальної суми).

Фінансовий результат до оподаткування промислових підприємств становив 3296,8 млн.грн збитку. Частка збиткових промислових підприємств склала 30,3%, ними допущено 4951,9 млн.грн збитків. Найбільші суми збитків у промисловості отримані підприємствами, що виробляють хімічні речовини і хімічну продукцію, а також з виробництва харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів.

Правосуддя та злочинність

За повідомленням прокуратури Черкаської області протягом січня–листопада 2020р. обліковано 9715 кримінальних правопорушень¹, з них тяжких та особливо тяжких – 37,1%.

У загальній кількості злочинів 50,9% становили злочини проти власності, 13,0% – злочини проти життя та здоров'я особи, 8,7% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 5,2% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 5,1% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та злочини проти журналістів, 3,8% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 3,0% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, 2,2% – злочини проти правосуддя, 2,0 – злочини проти громадської безпеки, 1,7% – злочини проти довкілля, по 1,3% становили злочини у сфері господарської діяльності та злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж електрозв'язку, 1,0% – злочини проти громадського порядку та моральності.

У січні–листопаді 2020р. на території області було скоєно 52 очевидних умисних вбивства та замахів на вбивство, 57 умисних тяжких тілесних ушкоджень та 6 випадків згвалтування.

Також за січень–листопад 2020р. кількість випадків крадіжок становила 3634, шахрайств – 708, грабежів – 172, розбоїв – 23, хабарництва – 47.

Правоохоронними органами протягом січня–листопада 2020р. виявлено 33 особи, що скоїли злочини у складі 9 злочинних груп і злочинних організацій, закінчено 9 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами і злочинними організаціями.

Кількість потерпілих від злочинів за січень–листопад 2020р. становила 6035 осіб, із числа яких 2033 – жінки, 449 – особи похилого віку, 88 – неповнолітні та 64 особи – діти до 14 років. Найбільша кількість потерпілих (59,4%) від крадіжок та шахрайства – відповідно 3057 та 528 осіб, серед яких 33,0% – жінки (1184 особи). У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждала 261 особа, з яких 25,3% – загинуло. Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 158 осіб, із числа яких 12,7% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень, 23,4% було вбито.

Кількість виявлених осіб, які вчинили злочини, становила 2728, з них жінки – 12,9%, неповнолітні – 2,4%. У загальній кількості виявлених осіб, які вчинили злочини, 17,6% раніше вже ставали на злочинний шлях, із яких кожен другий має незняту або непогашену судимість, 6,3% – вчинили злочин у складі групи, 8,8% – знаходились у стані алкогольного сп'яніння. Питома вага працездатних осіб, які на момент вчинення злочину не працювали і не навчалися, становила 72,5%, безробітних – 6,3%.

¹ Злочини, виявлені органами Національної поліції, органами прокуратури, органами, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органами безпеки, та органами Національного антикорупційного бюро.

Внутрішня торгівля

Оптовий товарооборот підприємств (юридичних осіб) у січні–листопаді 2020р. становив 38216,7 млн.грн. Порівняно із січнем–листопадом 2019р. його фізичний обсяг збільшився на 2,0%.

Оборот роздрібної торгівлі у січні–листопаді 2020р. становив 26318,3 млн.грн, що у порівнянних цінах на 6,3% більше обсягу січня–листопада 2019р. У листопаді 2020р. проти листопада 2019р. оборот роздрібної торгівлі збільшився на 10,9%, проти жовтня 2020р. – на 1,8%.

Роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у січні–листопаді 2020р. становив 14636,9 млн.грн, що в порівнянних цінах на 5,7% більше від обсягу січня–листопада 2019р. У листопаді 2020р. роздрібний товарооборот збільшився проти листопада 2019р. на 10,2%, проти жовтня 2020р. – на 1,8%.

Сільське господарство

Індекс сільськогосподарської продукції в усіх категоріях господарств у січні–листопаді 2020р. порівняно з відповідним періодом 2019р. становив 74,9%.

Сільськогосподарські товаровиробники всіх категорій господарювання станом на 1 грудня п.р. отримали 2534,0 тис.т зерна, що на 45,6% менше, ніж за цей період у 2019 році, в т.ч. пшениці – 775,0 тис.т (на 29,9%), кукурудзи на зерно – 1518,9 тис.т (на 53,4%), ячменю – 194,3 тис.т (на 15,0%). Збільшилось виробництво зернобобових культур на 5,8%, вівса – на 11,7%, жита озимого – на 23,4%, гречки – на 7,2%, проса – на 55,7%. Зменшення виробництва зернових культур відбулося як за рахунок скорочення площ збирання, так і зниження урожайності (на 29,3 ц з 1 га).

В усіх категоріях господарств, за розрахунками, з площі 218,9 тис.га отримано 534,2 тис.т соняшнику, або на 20,7% менше ніж відповідного періоду 2019 року, що обумовлено значним зниженням урожайності. Також значно скоротився обсяг виробництва ріпаку та сої і становив лише 23,8% та 42,2% до обсягу аналогічного періоду 2019р. (валовий збір склав відповідно 34,0 та 92,4 тис.т).

За рахунок зростання урожайності зросло виробництво картоплі на 15,3% (валовий збір склав 728,5 тис.т). Виробництво овочів дещо зросло і становило 373,7 тис.т.

Господарствами всіх категорій реалізовано на забій 417,2 тис.т худоби та птиці (у живій масі), що на 1,6% менше відповідного періоду 2019 року, вироблено 432,1 тис.т молока (на 1,4% менше) та 753,2 млн.шт яєць (на 0,7% менше). Частка господарств населення у загальному виробництві цих продуктів

тваринництва у січні–листопаді 2020р. складала відповідно 7,3%, 36,0% та 42,5%.

Станом на 1 грудня 2020р. кількість великої рогатої худоби у господарствах усіх категорій порівняно з 1 грудня 2019р. скоротилась на 8,6% і становила 154,0 тис.голів, в т.ч корів на 5,6% (69,1 тис.голів), овець і кіз – на 2,9% (30,5 тис.голів), птиці – на 1,8% (26,6 млн. голів). Збільшилась кількість свиней на 1,2% (350,8 тис.голів).

Господарства населення утримували 32,7% загальної чисельності поголів'я великої рогатої худоби, у тому числі 37,5% корів, 37,3% свиней, 90,8% овець і кіз та 21,8% птиці всіх видів.

На 1 грудня 2020р. у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) та підприємствах, що здійснюють зберігання, переробку зернових культур, було в наявності 1128,2 тис.т зерна (на 43,3% менше проти 1 грудня 2019р.).

Запаси насіння соняшнику становили 270,7 тис.т (на 15,5% менше обсягу відповідного періоду 2019 року).

Промисловість

У січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. **індекс промислової продукції** становив 96,0% (по Україні – 93,8%).

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** індекс промислової продукції становив 70,5%, у **переробній** – 96,2%.

На **підприємствах з виробництва харчових продуктів, напоїв** індекс промислової продукції становив 97,0%. У січні–листопаді 2020р. вироблено 1,5 тис.т туш, напівтуш, четвертин необвалених яловичини і телятини свіжої чи охолодженої, 1012,0 т туш, напівтуш свинини свіжої чи охолодженої, 46,1 тис.т тушок курей, курчат свіжих чи охолоджених, 67,3 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих), 7,2 тис.т масла вершкового жирністю не більше 85%, 14,6 тис.т сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру), 27,3 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 34,5 тис.т круп, борошна грубого помелу з вівса, кукурудзи, рису, 16,9 тис.т хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, 2,1 млн.дал пива солодового (крім пива безалкогольного і пива з вмістом алкоголю не більше 0,5%), 12,7 млн.дал напоїв безалкогольних типу лимонаду, оранжаду.

На підприємствах **текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** індекс промислової продукції становив 93,4%. У січні–листопаді 2020р. вироблено 32,2 тис жакетів та блейзерів (крім трикотажних), жіночих та дівчачих, 13,4 тис жіночих та дівчачих пальт та плащів тощо, 2,8 тис спідниць та спідниць-брюк (крім трикотажних), жіночих та дівчачих.

У **виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності** індекс промислової продукції у січні–листопаді

2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. становив 108,5%. Вироблено 118 дверей та їх коробок і порогів, з деревини, 4,2 тис.т гранул та брикетів з пресованої або агломерованої деревини, залишків або відходів деревини, 14,9 тис.т коробок та ящиків з паперу або картону гофрованих, 7,9 тис.т етикеток та ярликів з паперу чи картону друкованих інших (крім самосклеювальних).

На підприємствах з **виробництва хімічних речовин і хімічної продукції** проти січня–листопада 2019р. індекс промислової продукції становив 109,3%. Зросло виробництво мила та речовин поверхнево-активних органічних у вигляді брусків, брикетів, фігурних формованих виробів або у інших формах для туалетних цілей на 16,5%, аміаку безводного – на 13,2%, мила та речовин поверхнево-активних органічних в брусках та подібних формах (крім для туалетних цілей) – на 8,5%, нітрату амонію (крім у таблетках, подібних формах або упаковках вагою 10 кг і менше) – на 4,2%. Менше випущено засобів косметичних індивідуальних інших на 26,3%, засобів мийних та для чищення, які містять або не містять мило, включаючи допоміжні засоби для миття, розфасованих для роздрібної торгівлі (крім тих, що їх використовують як мило та поверхнево-активні речовини) – на 6,7%.

У **виробництві основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів** випуск промислової продукції у січні–листопаді 2020р. зменшився на 10,3%.

У **виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції** індекс промислової продукції становив 110,0%.

На підприємствах **металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування** індекс промислової продукції становив 82,4%.

У **машинобудуванні, крім ремонту і монтажу машин і устаткування**, індекс виробництва становив 61,2%. Скоротилось виробництво трансформаторів інших потужністю більше 1кВ А, але не більше 16 кВ А; машин пральних та машин для сушіння одягу, побутових; печей електричних побутових кухонних інших (крім для вмонтовування та печей мікрохвильових); обладнання завантажувального, спеціально призначеного для використання у сільському господарстві; розпушувачів та культиваторів; борін дискових; обладнання промислового для виробництва хлібобулочних виробів (крім печей хлібопекарських та тісторозкочувальних машин); обладнання промислового для перероблення м'яса або птиці; обладнання для екстрагування чи виробництва тваринних або нелетких рослинних жирів чи олій.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря**, індекс промислової продукції становив 100,1%. У січні–листопаді 2020р. вироблено 1321,0 млн.кВт·годин електроенергії, що на 2,1% менше ніж у січні–листопаді 2019р.

Будівництво

У січні–листопаді 2020р. підприємствами області **вироблено будівельної продукції** (виконано будівельних робіт) на 1990,8 млн.грн. **Індекс будівельної продукції** у січні–листопаді 2020р. порівняно з січнем–листопадом 2019р. становив 114,7%.

Обсяги будівництва будівель зменшились на 8,5%, а інженерних споруд збільшились на 38,9%.

Нове будівництво становило 36,4% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 53,6%, реконструкція та технічне переоснащення – 10,0%.

Транспорт

У січні–листопаді 2020р. **вантажобіг** підприємств транспорту області становив 8311,8 млн.ткм, або 84,1% від обсягу січня–листопада 2019р. Підприємствами транспорту перевезено 9,9 млн.т вантажів, що становить 73,4% від обсягів січня–листопада 2019р.

У січні–листопаді 2020р. залізничним транспортом перевезено 4661,8 тис.т вантажів, що на 12,2% менше, ніж у січні–листопаді 2019р. Перевезення кам'яного вугілля скоротилося на 34,9%, брухту чорних металів – на 34,7%, зерна і продуктів перемолу – на 32,3%. Збільшилось відправлення коксу у 2,2 рази, лісових вантажів – на 25,7%, будівельних матеріалів – на 16,0%, хімічних і мінеральних добрив – на 12,7%.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) у січні–листопаді 2020р. перевезено 5227,0 тис.т вантажів, що на 35,6% менше обсягу перевезень вантажів у січні–листопаді 2019р. та виконано вантажообіг в обсязі 1485,3 млн.ткм, який зменшився на 4,7%.

Пасажиροобіг підприємств транспорту у січні–листопаді 2020р. становив 1079,8 млн.пас.км, або 42,9% від обсягу січня–листопада 2019р.

Зменшення обсягу пасажирообігу відбулося на всіх видах транспорту: залізничному – на 61,1%, тролейбусному – на 59,2%, автомобільному – на 44,1%.

Послугами пасажирського транспорту скористалися 36,9 млн. пасажирів, або 51,4% від обсягу січня–листопада 2019р.

Залізничним транспортом відправлено 1184,6 тис. пасажирів, що на 49,2% менше від обсягу січня–листопада 2019р. Автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 27,5 млн. пасажирів, що на 44,1% менше ніж у січні–листопаді 2019р. Електротранспортом перевезено 8,2 млн. пасажирів, що на 59,2% менше від обсягу січня–листопада 2019р.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні–жовтні 2020р. експорт товарів становив 685448,9 тис.дол. США, або 102,4% порівняно із січнем–жовтнем 2019р., імпорт – 550034,7 тис.дол., або 92,9%. Позитивне сальдо склало 135414,2 тис.дол. (у січні–жовтні 2019р. було також позитивне – 77294,9 тис.дол.).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами зі 125 країн світу.

Серед країн-партнерів найбільше екпортувалися товари до Китаю – 18,8%, Нідерландів – 8,3%, Індії – 6,8%, Німеччини – 5,9%, Іспанії та Польщі – по 4,8%.

Експорт товарів до країн Європейського Союзу становив 256637,1 тис.дол., або 37,4% від загального обсягу експорту, та зменшився порівняно з січнем–жовтнем 2019р. на 2,2%.

Основу товарної структури експорту області склали продукти рослинного походження – 36,2%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 32,7%, готові харчові продукти – 8,0%, деревина і вироби з деревини – 5,4%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили зі Словаччини – 21,7%, Китаю – 13,2%, Угорщини – 7,9%, Польщі – 7,6%, Німеччини – 7,3%, Швейцарії – 6,6%.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 320069,7 тис.дол., або 58,2% від загального обсягу та зменшився проти січня–жовтня 2019р. на 18,1%.

У товарній структурі імпорту переважали: мінеральні продукти – 41,4%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 15,1%, машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 10,7%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 5,2%.

Споживчі ціни

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) у січні–листопаді 2020р. по Черкаській області становив 105,0% (у відповідному періоді 2019р. – 103,9%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 4,1%. Найбільше (на 47,2–17,7%) зросли ціни на цукор, продукти переробки зернових, соняшникову олію та яйця. На 11,6–1,0% стали дорожчими макаронні вироби, фрукти, яловичина, хліб, риба та продукти з риби, молоко та молочні продукти, сало, свинина. Водночас на 22,1% подешевшали овочі, на 4,4% – м'ясо птиці.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 16,5% пов'язано переважно з підвищенням цін на природний газ на 60,5%, тарифів на каналізацію – на 16,4%, водопостачання – на 15,7%, утримання будинків та прибудинкових територій – на 6,8%.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 10,7%, що зумовлено подорожчанням амбулаторних послуг на 20,0%, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 9,1%, послуг лікарень – на 8,0%.

Підвищення цін на транспорт на 2,5% в основному спричинено подорожчанням автомобілів на 22,5%. Разом з тим на 11,5% подешевшали паливо та мастила.

Послуги освіти подорожчали на 5,6%, а саме: дошкільної – на 6,0%, вищої – на 4,7%, середньої – на 3,3%.